

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtrek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, c. ek. posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Živel naš kralj!

Današnji dan ni samo praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja, marveč je praznik edinstva in praznik jugoslovenstva; kajti ravno ta dan nas simbolično spominja velike borbe za zmago jugoslovenske misli — jugoslovenske države.

Po vsej državi odmevajo iskreni klici vsega jugoslovenskega naroda: Živel naš kralj! Živel prvi in glavni glasnik ideje jugoslovenstva. — Učitelstvo pa pozdravlja danes v svojem kralju tudi najvišjega zaščitnika šolstva in narodne prosvete. Zgodovinski odlok z dne 6. januarja 1929. je jasno pokazal, da ima naša država modrega vodnika, razsodnega državnika in v njegovi osebi najboljšega zaščitnika. Sam je vodil svoje čete od zmagoslavnih borb pri Kumanovem do osvoboditve Kosova, peljal je svoj narod čez Golgoto v Albanskih gorah in ga pripeljal preko Kajmakčalana in vseh drugih osvobodilnih bojev v domovino, ki ga je že takrat z njegovim očetom pozdravljala kot rešitelja. Kot idealen borec edinstva in jugoslovenstva nas je tudi leta 1929. rešil nesloge, ki je pretila uničiti našo svobodo.

Jugoslavija — nova ustava — nov parlament vse to so trdni temelji v zgradbi naše bodočnosti, ki nam jo ustvarja naš kralj.

Zmaga UPZ in jugoslovenske misli.

Smo šele na pragu koncertne sezone, ko večina pevskih zborov še vežba svoj program, in ni menda v letošnji jesensko-zimski sezoni še niti en pevski zbor nastopil s celotnim sporedom na koncertnem podiju, naš UPZ pa je že pokazal nad vse zavirljivo življenjsko sposobnost in ima prav te dni za seboj važen kulturni rekord: absolviral je že 7 koncertnih nastopov.

V sredo 9. t. m. se je povrnila z jutranjim dolenjem 22 članic močna pevska družina, ki je dovršila tridnevno pevsko turnejo 6. t. m. v Karlovcu (matinejo in koncert), 7. t. m. v Petrinji (matinejo in koncert), v Črnomlju (za sklad bedne in pasivne Belokrajine, matinejo in koncert) ter še isti dan, na praznik 8. t. m., večerni koncert v dolenjski metropoli, v Novem mestu. Razen nastopajočih članic so odšli na turnejo: predsednik tov. Drago Supančič iz Ljubljane, šefdirigent zbora UPZ tov. Srečko Kumar, profesor iz Zagreba; njegov namestnik tov. Cerut Silvo iz Zaloge, ki je dirigiral skladbe s spremljevanjem klavirja, ko je sedel tov. Kumar za instrumentom, ter načelnik novinarskega oddelka JUU tov. Župančič Jože iz Litije, ki je zastopal zadržanega predsednika sekcije tov. Dimnika.

Mnogi mislijo, da so take pevske turneje le prijetni izleti. Poudariti moramo pa, da so to nad vse napore ture. Zbor nima sredstev, da bi omogočil svojim članom vse udobnosti, ki so običajne na potovanju. Tudi za UPZ velja načelo štednje. Za napore zadnje turneje pa naj ne navedemo samo dolge vožnje na progi: Ljubljana-Karlovac-Petrinja — povratak preko Karlovca v Črnomelj, Novo mesto in v Ljubljano. Mnoge tovarišice so napravile seveda še daljšo pot, ko so potovale na svoja službena mesta. Saj so mnoge z najoddaljenejših koncev banovine (tudi s Prekmurja), pa njihova ljubezen do pevske umetnosti premaga vse oddalje-

Strankarstvo, ki je od nekdaj upropaljšalo naš narod, je vzelo za vedno slovo in to po modrem odloku Nj. Vel. kralja.

Učitelstvo je res od srca pozdravljalo ta odlok, ker je bilo ravno učitelstvo, ki je v sled strankarstva največ trpelo in ga je z deklaracijo odstranilo iz svoje lastne organizacije, a od druge ga odstraniti ni moglo in zato smatramo, da je s 6. januarjem bila izvršena naša najiskrenejša želja.

S svojim lastnoročnim pismom učitelstvu je pokazal Nj. Vel. kralj, kako zelo mu je pri srcu skrb za izobrazbo naroda. — Postavljeni smo bili za izvršilce poslanstva svojega kralja, glasnike jugoslovenstva in predporoditelje vsega jugoslovenskega naroda. V čast si štejemo to prijetno dolžnost, ker nam je kralj najvišji vodnik in vzor glasnika jugoslovenstva.

In danes, ko z veseljem pozdravljamo Nj. Vel. kralja za njegov rojstni dan, obljubljamo učitelstvo, da bo tudi v bodoče žarišče prosvete in steber jugoslovenstva in s tem izvrševalec najlepšega poslanstva našega kralja.

nosti. Razen dolgega in mučnega potovanja v osebnem vaku pa naj navedemo tudi, da je nastopil zbor v treh dneh sedemkrat. Gotovo tudi rekord, kakor ga menda še ni doživelo nobeno pevsko društvo.

Misija, ki jo vrše naši pevci in pevke s tem, da zanašajo pesem v vse kraje naše države in tudi preko državnih granic, pa je zlasti upoštevanja vredna v današnjih časih. Program našega zbora je zlit jugoslovenski program, imena skladateljev prikazujejo edinstvo jugoslovenske miselnosti tudi na pevskem področju: našim pevcem so ljuba prav tako imena hrvatskih, kakor tudi eventualno srbskih ali pa naših domačih skladateljev. Tudi v tem leži važnost naših pevskih turnej, kar zboru v miselnosti razdeljenih krajev ni vedno v največje priporočilo in naleti zato čisto tudi na nevšečnosti. Prav iz tega razloga pa bi morali vsi merodajni činitelji na vso moč podpirati stremeljenja UPZ, ko izpričuje jugoslovensko edinstvo tudi na zunanji, v praksi in v krajih, ki so takih dokazov najbolj potrebni. Zato pa so bile naše pevke od srca pozdravljene povsod baš tudi iz razloga, ker so prihajale pod imenom jugoslovenskega JUU. Pri nacionalnih manifestacijah so se znašli vsi iskreni Jugoslovenci, na čelu seveda s predstavniki oblastev, učitelstvom in — kar navajamo z veseljem! — zastopniki naše narodne vojske. Tako pri sprejemih kakor v koncertnih dvoranah smo opazili povsod zelo lep odstotek oficirskih epolet.

Pri sprejemih, kakor tudi na odprtih odrih pred pevci, na družabnih večerih, kakor tudi pri slovesih, so se izrekle mnoge klene in patriotične misli. Vedno pa se je poudarjala jugoslovenska miselnost, posledno se je priznavalo delovanje učitelstva na vseh kulturnih, gospodarskih in ostalih poljih, z največjim spoštovanjem se je omenjalo ime JUU, hvalo pa so žele naše vrle pevke

UPZ. In ko žanje vse učitelstvo pohvalo javnosti za uspehe svojih tovarišic iz UPZ, zato zaslužijo vso pozornost naših vrst.

Lavorike, ki jih je žela pevska družina učiteljic, gredo v zaslugu vsega učiteljskega stanu, gredo v dobrobit vsega JUU. To pri biti je naša — dolžnost!

Izmed vrste govorov, ki so bili izrečeni te dni na naslov naših pevk, prinašamo dva v originalu:

V Petrinji je izrekel na kolodvoru tov. Poljanec Milan, ki je tudi literat, v imenu domačega JUU naslednjo dobrodoščilo:

Dobro nam došle mile gošče!

Sretan je ovaj čas za sve nas. Srca nam biju iz sve sile jer nam dodoše sestre mile da se vidimo, da se upoznamo i razveselimo.

Umetnička se pesma ori po krasnim brdima i cvetnim dolinama gde se slavenski sbori

I slavenska vila
širi zlatna krila
da obgrli diva
koji veče sniva
sveslavensku krunu...

Uveren sam da ćete se sestre osećati u Petrinji kao kod svoje kuće na Gorenskom jer dubrave i venci Zrinske i Petrove Gore zaželješe se Vaše lepe slovenske pesme, koja će odavde odjekivati na sve strane velike i moćne Jugoslavije. Tad će naša srca još jače zakucati za jugoslavensko jedinstvo i veliko Slavenstvo...

U to ime dobro nam došle.

Predsednik belokranjskega učiteljskega društva pa je pri koncertnem nastopu v Črnomlju, metropoli Belokrajine, spregovoril takole:

Spoštovana gospoda! Cenjene tovarišice, draga tovariša dirigent in predsednik!

V prihrčno dolžnost si štejem danes, ko prvič prihajate kot člani našega učiteljskega pevskega zbora v najjužnejši kotiček naše slovenske domovine, v deželico grozdja, solnca in pesmi, v ravnino belih brez, ki so sklanjale svoje grane nad zibelko slovenskega mojstra pevca Otona Župančiča, da Vas v imenu učitelstva Bele Krajine najiskrenejše pozdravim in Vam kličem: dobro došli.

Pesem Vaša je veriga, ki veže naša stanovska srca v veliko in nerazdružljivo harmonično enoto, Vaša vztrajna pridnost, veliko samozatajevanje in težke gmotne in fi-

zične žrtve so nam pa zgled in kažipot za bodočnost, kako moramo posvetiti vse nas in vse, samo za napredek stanu, šolstva in kulture naših milih Belokranjcev, med katerimi živimo in s tem procvitu naše skupne domovine Jugoslavije.

Vi ste nam danes prinesli v našo deželo našo slovensko pesem, biser slovenskega srca in ste jo dopolnili vliili v kristalne čaše naše mladine — mlade Bele Krajine. — Sedaj ste pa z njo oživel tudi naše duše, ki se podvignemo vsaj za trenutek iz te čmerne vsakdanjosti.

Belokranjec in pesem sta nerazdružljiva enota, umetna pesem pa je izliv umetnikove duše za povzdigo našega imena in naše kulture. Obe pa pripovedujeta vsemu svetu, da smo Jugoslovenci od Soče do Marice in še čez — neločljiva enota od nekdaj za vedno.

Narodna pesem je bila krepilo našemu človeku v vseh težkih dneh, ona je bila izraz čuvstev naroda in posameznika, ona je molitev, je prošnja, je vera, je upanje, je ljubezen, ki priklepa posameznika in narod na zemljo, iz katere črpa v trudu in žuljih svoje dobrine in ga uklepa v nacionalno enoto. Saj je narodni pevec bil od nekdaj glasnik in buditelj, ki je v težkih časih hrabil in bodril množice v borbi za obstoj. Naše koroške brate ohranjuje le njegova pesem, pesem bo ohranila tudi naše brate v Primorju, da jim ne zamre naša beseda v grlu.

Vi ste danes prevzeli misijo našega narodnega pevca, s tem, da vršite veliko kulturno in nacionalno misel, ko razglašate širom naše domovine in preko njenih mej lepoto naše narodne pesmi in bisere, stvorjene od naših umetnikov, ter s tem plemenite in krepite naša srca. S svojim požrtvovalnim delom in obudovanjem vredno vztrajnostjo, prilagate kamen h kamnu, da skupno pomorete podvigniti veliko zgradbo naše nacionalne bodočnosti.

Naj ostane ta dan, ko ste blagovolili pokloniti Beli Krajini svoj prvi obisk, v srcu Bele Krajine trajno zapisan in naj krepki naše vezi s celokupno dušo slovensko, da se izkristalizira iz vašega dela diamantno čist kristal, ki ga bomo izbrušenega položili na oltar edinstvene naše domovine Jugoslavije v njeno slavo, njen napredek in v naš ponos.

S to toplo željo vam kličemo v imenu BUD dobrodošli in kmalu zopet na svidenje! Živele naše tovarišice, živel dirigent!

Splošne vesti.

— SEJA ŠIRJEGA SOSVETA bo 9. januarja 1932. v Ljubljani. Točen spored javimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša« po vrnitvi predsednika sekcije iz Beograda.

— Ekskurzijski odsek JUU. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, ki se zanimajo za ekskurzijski odsek JUU, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil v ponedeljek 28. decembra ob 10. uri dopoldne v sobi odsekov JUU, sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. Na sestanku bomo razmotrivali o definitivni ustanovitvi in organizaciji odseka. Eventualne prijave za udeležbo na sestanku pošljite na sekcijo! — Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani. — Predsednik: Dimnik Ivan. Tajnik: Kobal Jos.

USTANOVITEV ZADRUGE »DOM UČITELJIC«.

»Bivši odbor Društva učiteljic« priobčuje pod gornjim naslovom v »Slovincu« z dne 11. decembra 1931., št. 281 članek, h kateremu smo primorani podati sledeče pojasnilo in ugotovitve:

Dvomimo, da je bil »Slovenec« upravičen priobčiti brez točnih podpisov, pod imenom »Bivši odbor Društva učiteljic«, izpad proti sekciji JUU, ker ima sekcija izjave najožjih odbornic »Bivšega odbora Društva učiteljic«, da ne soglašajo z dopisom in postopanjem s strani bivšega »Društva učiteljic«. Zadeva namreč ni taka, kakor se jo slika.

»Na seji glavnega odbora JUU v Beogradu je predsednik centrale JUU tolmačil — po dobljenih informacijah v ministrstvu prosvete — uradniški zakon glede vrste državnega uradništva, ki smejo imeti svoje organizacije v tem zmislu, da v JUU ne bodo mogli biti udruženi učitelji meščanskih šol in ne druge vrste učiteljstva, ki ne spadajo pod zakon o narodnih šolah in tudi učiteljice ne bodo mogle imeti v zmislu uradniškega zakona svojih paralelnih organizacij k JUU. Naknadno je objavil tudi v »Narodni Prosveti« od 26. aprila 1931., št. 33, da organizacije učiteljic ne bodo več obstajale.

Že tedaj se je dal voditeljicam pokreta »Društva učiteljic« v Ljubljani nasvet, naj društvo preosnujejo v popolnoma gospodarsko zadrugo »Dom učiteljic« ali pa naj tvorijo poseben odsek pri sekciji JUU. Toda one so šle svojo pot in so kljub jasnemu določilu uradniškega zakona, ki izvzema samo uradniške zadruge iz odredb uradniškega

zakona, preosnovala »Društvo učiteljic« zopet v »Društvo dom učiteljic«. Ker odloča v zmislu uradniškega zakona končno o zadevi resorno ministrstvo, je jasno, da je ministrstvo odbilo vlogo »Društva učiteljic« s stališča tolmačenja, ki ga je dalo že prej.

Vsa grda sumničenja v »Slovincu« in tudi še grša podtikanja, ki so bila poslana »Učiteljskemu Tovarišu« v objavo, bi lahko izostala, ako bi tovarišice pri »Društvu učiteljic« imele potrebno uvidenost in razumevanje, ker končno so le morale v zmislu zakona sedaj preosnovati svoje društvo v strogo gospodarsko zadrugo.

Članki v »Učiteljskem Tovarišu« ni malo niso vplivali na odločbo ministrstva, ker je iz gornjega razvidno, da je bila zadeva že prej odločena.

Negacija, da »Društvo učiteljic« ni imelo nikdar stanovskega značaja in ni bilo paralelna k skupni organizaciji, ne odgovarja istini, ker to trditev ovračajo dopisi »Društva učiteljic« pri sekciji, ki obravnavajo zadeve, spadajoče popolnoma v delokrog skupne stanovske organizacije in tudi priče še obstojajo, da je »Društvo učiteljic« v povsem stanovskih zadevah interveniralo pri prosvetni upravi.

»Društvo učiteljic« kot paralelno stanovsko društvo ne obstoja več in s tem je zadeva za sekcijo končana ter se bo poslužila svojih pravic le v tem slučaju, ako se bo possegalo znova v delokrog, ki spada v okrilje skupne stanovske organizacije.

Da pa ne bo članstvo napačno informirano, smo dolžni pojasniti, da je sekcija s svojim dopisom št. 399/31.—32. od 30. septembra 1931. povabila »Dom učiteljic« k sodelovanju z vsemi stanovskimi in gospodarskimi ustanovami v skupnem »Gospodarskem svetu«, a je »Društvo učiteljic« sporočilo, da se ne more izjaviti, ker niti ne ve pod kakim imenom in v kaki obliki bo obstajalo. Vse zgražanje lajkov nad »netovariškim« postopanjem — kakor pravi »Bivši odbor Društva učiteljic« v »Slovincu« — bi bilo gotovo drugačno, ako bi se neučitelji (lajiki) pravilno informirali.

V pogledu »Mladinske Matice«, ki jo »Bivši odbor Društva učiteljic« prav po potrebnem vlačijo v zadevo, je sekcija prepustila odboru »Mladinske Matice«, da pojasni zadevo, ki ima vse drugačno lice, kakor jo slikajo v »Slovincu«.

Končno še glede objave dopisa, ki ga je »Bivši odbor Društva učiteljic« poslal »Učiteljskemu Tovarišu«. Ta dopis ni niti primera z povsem videzu močno omiljenem dopisom, objavljenem v »Slovincu«. Dovolj značilno je, da je list kljub omiljenju še v zadnjem trenutku moral izdolbsti iz dopisa

nekatero vrsto, tako da je to v objavi vidno. Kaj pravijo k temu lajki, o tem se tovarišice, ki tirajo zadevo v nezdravo smer, seveda ne vprašajo.

Članstvo je lahko razvidelo, da so bili vsi dosedanjí člani »Učit. Tovariša« v tej zadevi strogo stvarni, načelni, taktični in dostojni. Članek članske tovarišice Cegnarjeve je bil brez nadaljnega objavljen v »Učit. Tovarišu«, ker je odgovarjal gornjim najprimitivnejšim zahtevam za objavo v stanovskem listu. Vsak dopis tovarišice uredništvo »Učiteljskega Tovariša« toplo pozdravlja, ne more pa objavljati dopisov, ki vsebujejo podtikanja, ki jih tovarišice nikdar ne bi mogle dokazati, so osebno žaljivi in ponižujoči za pisce same. Zato je bolje, da so šle k »Slovencu« in jim je nestanovski list vsaj v bolj dostojno obliko prikožil dopis.

Vodstvo sekcije je že naglasilo, da nani je najmanj v sedanjem času potrebno trenja in tudi gornje trenje bi lahko izostalo, če bi se hotele vodilne tovarišice prilagoditi zahteavam, pred katere smo bili postavljeni vsi. Bodočnost nam bo pokazala, da bo treba strnjivosti stanu še v večji meri, kakor smo jo imeli. Z delitvijo in tudi z delitvijo na gospodarskem polju slabimo le sami sebe. Žal, bo prišlo spoznanje šele po novih izkušnjah.

Za Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcijo za Dravsko banovino v Ljubljani, 14. decembra 1931.

Predsednik: Tajnik:
Dimnik Ivan. Kobal Josip.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upraviteljem in učiteljskim tiskarnam, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vezbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vezbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upravitelstva in učiteljsko na-prošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upravitelstva so prejela podoben propekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— Članstvu ljubljanskega učiteljskega društva v vednost. V prostorih sekcije JUU — soba za odseke — so vsak torek od 11. do 12. in v soboto od 15. do 16. poslovalne ure, kjer dobi članstvo eventualne informacije in članske legitimacije. — Tajnik.

Matična knjižarna v Ljubljani — Kongresni trg Muzikalije vseh vrst

— Znižanje honorarjev kontraktualnemu učiteljsstvu. Gospod minister prosvete je izdal odlok, s katerim ugotavlja, da so bili dnevnici in honorarni uslužbencem znižani prejemki, a kontraktualcem se ni moglo znižati honorarjev vsled § 167. uradniškega zakona. Ker pa so vsem uradništvu znižani prejemki, odreja g. minister, da se vsem pogodbam kontraktualcev doda pismen pristavek prizadetih, da se jim smejo znižati nagrade za 5%. Ako kdo ne pristane na to, se njegova pogodba razveljavi. — Ako je v pogodbi določen čas trajanja pogodbe, se zahteva pristavek za znižanje pri sklepanju nove pogodbe.

Osebné zadeve.

—i Imenovanja. Volk Stanislav, učitelj v Hrastniku; Andolšek Stanislav, učitelj v Gozdu; Pertot Milan, učitelj v Litiji; Perčič Antonija, učiteljica v Bučah; Prisljan Janko, učitelj v Pilšanu; Majer Marija, učiteljica v Prosenjakovcih; Škof-Losič Ana, učiteljica v Svetini; Tome Ivan, učitelj v Selih in Marolt-Urbaš Antonija, učiteljica pri Sv. Martinu.

—i Napredovanja. Iz pripravniške v IX. uradniško skupino so postavljeni: Klun Franjo, učitelj v Zagerju ob Savi; Tomažič Juro, učitelj v Ribnici na Pohorju; Fistr Pavla, učiteljica v Loškem potoku; Flegar Avgust, učitelj na Robu; Konečnik Ciril, učitelj v Radvanju; Zorn Josip, učitelj v Kačah; Vozel Marija, učiteljica v Smartnem pri Litiji; Leskovar Ana, učiteljica pri Sv. Marjeti; Luževič Josipina, učiteljica pri Sv. Jurju ob Taboru; Venturini Oskar, učitelj v Vojniku; Trobiš Stefan, učitelj pri Sv. Barbari; Ingolič Opraš Adela, učiteljica v Polensaku; Hrovat Stanko, učitelj pri Sv. Urbanu; Pupis Zora, učiteljica v Polensaku; Golja Anton, učitelj v Črnečah; Floreni ni Amanda, učiteljica v Galiciji; Milčević Lavrič Ana, učiteljica v St. Lenartu; Bahovec Josipina, učiteljica pri Sv. Lenartu; Penko-Conč Eleonora, učiteljica pri Sv. Antonu; Kermelj Alojzija, učiteljica pri Sv. Florjanu; Jazbec Ludvik, učitelj v Strojni; Ma-

šat Ludovik, učitelj v Lučah; Primožič Ivan, učitelj v Koprivniku; Rak Evgenija, učiteljica v Poljanah; Zmave Viktorija, učiteljica v Starem trgu; Gorjup Justina, učiteljica v Smartnem; Škerlj Darinka, učiteljica pri Sv. Ani; Pahor Marija, učiteljica pri Sv. Duhu; Potočnik pater Pavel, veroučitelj v Krčevini.

Učiteljski pravnik.

—š Napredovanje v V. in VII. skupino po uradniškem zakonu iz leta 1931. Za napredovanje učiteljev v V. in otroških vrtnaric ter učiteljic ženskih ročnih del v VII. skupino ne velja rok iz § 49, ker je izrecno določeno v § 258., kdo lahko napreduje v V. skupino, preden izide zakon o sistemizaciji mest. Isto velja tudi za vrtnarice, ki so predvidene v § 346. za napredovanje v VII. skupino. Kdor ni izpolnil pogojev iz § 258., ne more napredovati v višjo skupino kakor v ono, ki odgovarja skupini, določeni v § 249. uradniškega zakona, t. j. II./I. = VI., III./I. = VIII. nova skupina.

—š Tovariši pripravniki, ki ste napravili usposobljenostni izpit v jesenskem terminu, ali vam je znano določilo 7. točke § 14. uradniškega zakona iz leta 1931. in ali ste prečitali III. odstavek poglavja »povračilo potnih in selilnih stroškov« v Ročnem katalogu 1931./32. na strani 118. ter določilo § 39. uredbe o povračilu potnih stroškov (»Uradni list« št. 229/48. kos z dne 14. aprila 1930.), ki odreja, da zastara terjatev v 6 mesecih (Ročni katalog str. 129. predzadnji odstavek). Navodila v Ročnih katalogih so že marsikoga očevala škode, ki bi bila gotovo večja kot znaša cena »Ročnemu katalogu«. Prepričani pa smo, da je še mnogo tovarišev, ki si niso naročili te priročne in koristne knjižice.

Mladinska Matica

Tretja številka »Našega roda« prinaša sledečo bogato vsebino:

Z verzi sta zastopana Venceslav Winkler in Srečko Kosovel. Ribičič nadaljuje svoje živahne »Zabek«. Izredno originalna in polna lirike je božična črtica Bogomina Magajne »Jezus v cirkusu«. Lep je Marije Kmetove »Soldatek«. Ciril Kosmač nam opisuje božično noč slovenskega fanta v rimski ječi Regina coeli. V rubriki: Naši moje piše Richard Jakopič o kiparju Francetu Gorsetu, Anton Debenak pa o Nikoli Tesli. Zelo bogata je rubrika Doma in po svetu. Vera Albrechtova priobčuje svoje doživljaje iz Ukrajine, Albert Sirk končuje svojo »Macedonijo«, Angelo Cerkevnik pa prinaša dve krepki skici iz Sarajeva. Gorinšek ima droben kavkavski motiv. Dr. Oskar Reya nam opisuje svojo turo na Mont Blanc, na najvišji vrh v Evropi. V Gledališki njivici končuje Milan Skrbinišek »Miklavževe darove«. Zelo bogata je tokrat tudi rubrika »Vprašanja in odgovori« in zanimiva ona »Za pridne roke«.

Mnogo veselja prinese zopet našim najmlajšim rubrika Cicibanov rod, ki opisuje sedaj »Mačke, ki gredo v šolo«. Rubrika Mladina piše se je razdelila na dva dela; v prvem delu prinaša že prav dobre prispevke res narajenih srednješolcev, v drugem delu pa imajo besedo najmlajši. Na platnicah pa so še uganke in križaljke.

Tudi ilustrativni del lista je prav zanimiv. Bogato sta zastopana zopet Sirk in Justin. Pavlovec se nam prikazuje zopet v drugi tehniki. Nekaj novega so Goršetovi mladinski motivi v mavcu in lesu, nekaj prav finega božične in zimske skice Franceta Kralja.

S seje dne 8. decembra 1931.:

1. Mladinska Matica daruje iz svoje zaloge našim izseljencem in obmejnim krajem za 5000 Din knjig.

2. Konstatira se, da se je v prvem tednu razprodalo že skoro polovico naklade »Mihca in Jakca«.

3. Ker je format izrednih publikacij drugačen, se določi honorar tudi za tako velikost strani.

4. Glede prevoda »Mihca in Jakca« se sestavijo posebni pogoji.

5. Kdor ima knjige iz biblioteke Mladinske Maticе, se poziva, da jih pošlje tajništvu. Vsaka knjiga dobi svoj žig in številko.

Prihodnja seja Mladinske Maticе bo izjemoma v torek 22. t. m. ob 20. uri.

Največjo izbiro damskih plaščev, sukenj in oblek za gospode nudi

Konfekcija ELITE

PREŠERNOVA ULICA ŠT. 7-9

po brezkonkurenčnih cenah.

Prvovrstni salon za dela po meri.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Pevski tečaj za mešani zbor se bo vršil 7., 8. in 9. januarja v prostorih Glasbene Maticе. Studiral bomo srbski program, ki ga nameravamo izvajati v začetku februarja, zato je udeležba vseh nujno potrebna. Prosimo, da nam na dopisnici sporočite zaradi hrane in stanovanja vsaj do 27. t. m. Stanovanje in hrano bomo nudili le onim, ki se bodo prijavili v navedenem roku. — Odbor.

—pev. 9. januarja priredi UPZ v prostorih Tabora v Ljubljani koncert z izbranim programom. Po koncertu ples. Udeležence prireditve — tovarišice in tovarišem z dežele rezerviramo na željo poceni stanovanje in hrano. — Odbor UPZ.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni nameštenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

Hočete razveseliti svoje otroke za Božič? Kupite jim „Mihca in Jakca“ in „Tiho življenje“!

LISTEK

Koncert pevskega zbora v Novem mestu in Petrinji.

Naša dolenska metropola ob zeleni Krki je sprejela na praznik Marijin 8. t. m. naše pogumne tovarišice-pevke, 25 po številu, ki so pod vodstvom svojega dirigenta gospoda Srečka Kumarja priredile v Sokolskem domu lepo uspehi koncert jugoslovanskega programa. Po obisku bi sicer zaslužile večjo pozornost naše vrle tovarišice in so prazni stoli, zevajoči v drugače dobro razpoložene občinstva, bili le slabo izpričevalo zlasti učiteljske stanovske zavednosti domačinov, ki so ostali mnogi raje doma, med tem, ko si opazil med mnogimi učiteljskim v okolici in drugod. Poleg že omenjenih smo videli g. sreskega načelnika dr. Fr. Logarja, starosta Sokola g. notarja Marinčka in druge.

Uvodoma je pozdravil zbor predsednik učiteljskega društva tov. Menard Vilko, nakar so zadoneli Lajovčevi: Veseli koledniki. Josip Slavenski je v Romarsko je zbor poklonil spominu pok. profesorja Jožeta Kovača, ki je ta dan preminul. Ta lepa gesta zbora in g. dirigenta je napravila na prisotne najlepši vtis. Hvala!

Mislil, da se mi ni potreba dotikati posameznih točk obsežnega programa, ki so ga podale res s tako virtuosnostjo, točnostjo, da so publiko naravnost fascinirale s svojim nastopom — ker je to naloga glasbenih kritikov.

Sopek in burni aplavzi, stopnjevale se od točke do točke, so dokaz dobrega podavanja in zahvale občinstva. Ugajal je zlasti Adamič s svojimi 6 narodnimi. Pri klavirju in ob pultu nas je zanimal tudi tov. Cerut, mislim desna roka vrlega dirigenta gospoda Srečka Kumarja, kateremu še posebej naše čestitke.

Po koncertu, ki je trajal nad poldrugo uro, se je vršil v prostorih g. Polajnara tovariški sestanek, na katerem je bilo izrečeno še par napitnic zboru in njegovemu voditelju.

Se enkrat: hvala in še dobrodošle vrle naše pevke! —ar.

Kritika o koncertu v Petrinju. »Jedinstvo« z dne 13. decembra, ki izhaja v Petrinju prinaša naslednjo kritiko o koncertu.

»Koncert Učiteljskega pevskega zbora iz Ljubljane. Naš grad, koji zbog nezgodnog položaja prema žili kućavci našeg saobraćaja rijetko posjećuju umjetnički zborovi imao je u prošli ponedjeljak sreću da čuje Učiteljski pevski zbor iz Ljubljane pod artističkim vodstvom prof. S. Kumara. Iako je pevski zbor došao samo sa ženskim zborom koji je još k tome bio okrnjen usled hladnog vremena za vrijeme turneje, on je svojom virtuoznošću izvođenja najraznoličnijih komada jugoslavenske vokalne muzike zadivio, upravo fascinirao našu publiku. Njihov lijepi dosadnji uspjeh koji im je prionio slavu diljem Jugoslavije privukao je pažnju i našeg općinstva, koje je u današnjim teškim prilikama listom nagnulo u Hrv. dom da čuje proslavljene pjevačice, i, unatoč tome što je mnogo od njih očekivalo, veće je bilo zadovoljstvo s kojim se vraćalo kući negoli interes s kojim je pošlo na koncert.

Već prvi pobožni zvuci Romarske peevke od Stolcera Slavenskoga koji zvučno ilustriraju hod procesije izazvali su frenetičko tapšanje. Lijepo su rasporedjene religiozne obredne pjesme s ljubavnima i grotesknima, od kojih posljednjih je naročito osvojila publiku Milojevićeva Muha i komarac i Lajovicova Dete jezdi na kolenu. Mnoge vanredno uspjele Adamićeve kompozicije kao npr. Izberi si moža, Ispravevalnica, Tri pure i dr. djelovale su svojom vedrinom i neposrednošću toliko na publiku da je ova zapala u delirij oduševljenja koje se i ponavljanjem pjesme jedva stišalo. Lijepo ujednačen zbor s visokim sopranima i dubokim, zvonkim altovima zadahnjuje svojom umjetničkom dušom g. Srečka Kumar, koji umije da ga temperamento i sugestivno vodi.

Stoga se vrijednim učiteljicama naše divne Slovenije može čestitati što su uspjele da svojim zborom stanu o bok evropskim zborovima. A milo nam je da je i naš grad umio dati priznanje umjetničkim uspjesima slovenskih učiteljica i njihovog odličnog vodje.

Ribičičeva „Mihec in Jakec“.

Čemu nam taka knjiga? Ali je literarne vrednosti? Ali je le pomočnica k pouku? Odraslim se zdi vse to iskano. E, diši tuje! itd.

Knjiga je pri nas Jugoslovenih edinstvena. Predhodniki so ji posamezni odstavki iz »Našega roda«. Je novi način prikazovanja za naše najmlajše. Treba je truda in premišljanja: pol črkarskega, pol risarskega. Je zanimiv uvod v mlado povest, prikupna pritegnitev šolskih h knjigi. Dandanes je težko s knjigo! Zato je treba že v prvih letih mladim umetne besede in slike. Mihce in Jakec prevzemajo izložbe in gibljuje zunanjosti. Tiskana beseda je v teh letih suha in mrtva. Kdo od njih se briga zanjo samo? Brez slik ne velja! Tako se oboje izpopolnjuje: slike dajejo življenje. Tele slike pa mali sam šele ustvarja, kljub temu, da so pred njim na papirju. Takole uganjanje, zlaganje v stavke, izpopolnjevanje dejanja — vse to je veliko delo dece, ko prečita. Nazorni nauk posebne vrste! Delovna samostojnost! Noče mi iz glave, da je ta knjiga pred vsemi drugimi malim zanimiva in potrebna. Poenostavljeni stavki, neizumetničeni in neiskani, gledajo v dejanje, ki je vzeto iz naših Mihcev in Jakecev samih zanje. Vse nam je znano: vrsti se, kakor se ponavadi dogaja pri vseh malih. Vse te prigode in nezdode, ta smeh in jok, vsa nenavadnost in običajnost — vse to je večidel pri vseh otrocih enako v tej dobi. In vendar sta Mihce in Jakec »junaka« zase, literarno prav srečno obdelana. Brez pravilničnega olepševanja vidita, čutita in delata.

Poleg vsebinske in oblikovne vrednosti pa je knjiga zanimiva tudi v didaktičnem oziru. Zdi se mi, da vsak šolarček prav z zanimanjem vztraja do konca. Brez vprašalnic, brez sklonov sklanja; besedne vrste podzavestno oblikuje, posamezne dogodke lahko spisovno uporablja, če vpišuje besede na mesto slik. Kjer je Fleretova knjiga na šoli, mora biti tudi Ribičičeva, ker se metodično dopolnjujeta. Doslej sta »Mihec in Jakec« najboljši razredno čtivo za šolarček!

Bilo bi prav, če bi šla Mihce in Jakec tudi doli na jug. Vprašanje je le, ali taka, kakršna sta, ali malo »preoblečena«. Založ-

ništvo naj poišče pravega prevajavca, ki bo spravil prevod v potrebni in pravi sklad. Mišlim pa, da naj spoznajo oni na jugu naše Mihce in Jakece take, kakršni so!

Tone Gaspari.

C. M.:

Tam čez izaro...!

V lepo okrašeni šolski sobi pri Sv. Juriju v Slov. gorah smo proslavili dan Ujedinjenja. Med povabljenici je bil tudi rajni gosp. prošt Einspieler Gregor, ki je bil takrat v isti fari župnik. Njemu na čast so zapeli učenci koroško narodno »Gor čez izaro...«, ker je bil rajni prošt koroški begunec in ker je bila to njegova najljubša pesem. Starček je bil vidno ginja in se nam je opetovano zahvalil za našo pozornost. O tem, kako je pesemca nastala, pa nam je g. prošt povedal pozneje tole:

Pesemco je zložil župnik Treiber, pri katerem je bil rajni prošt nekaj časa za kaplana. Župnik Treiber je bil rojen na Koroškem, in sicer nedaleč od svoje fare. Fara je bila ločena od njegovega doma le po majhnem jezeru in gmajni. Tam je stal njegov dom, kjer ga je mati zibala, predragi dom njegove zibel. Tam so mu zapeli mati uspavanko tiho in mirno, haji, haja (ajaj — ajati). Po izvirniku se pesmica torej glasi:

Tam čez izaro, tam čez gmajnico,
je predragi dom, moje zibale,
Zibali so me, mamica moja
in zapeli so, haji, haja.

Torej ne »Gor čez izaro, gor čez gmajnico« in »kjer je predragi dom z mojo zibelko«, ker je stal dom župnika Treiberja onstran (tam) čez izaro in onstran gmajnice. Nadalje je bil tam dom njegove zibale. Župnik Treiber pravi dalje »Zibali so me, mamica moja in zapeli so: haji, haja«. Mamica pa je zapela tiho in uspavalno »haji, haja« ne pa tako, kakor se poje pri nas haji, hajo, kratko in glasno. Mati gotovo ni tedaj vrisala in prepevala, kakor to storijo fantje in dekleta na planinah, temveč je zapela tiho, da bi naj njen sinček hajal (ajal).

Objavljam te vrstice na željo rajnega g. prošta Gregorja Einspielerja, ki je bil navzoč, ko je to pesemco zložil župnik Treiber.

Gg. tovariše(ice) in pevski društva prosim, da pojo odslej to lepo koroško narodno pesemco le v izvorniku.

Ob koncu turneje trboveljskega mladinskega pevskega zbora.

Ob zaključku pevske turneje po Dravski banovini si šteje zbor v dolžnost, da napravi za enkrat vsestransko bilanco o delu, delavcih in dovršenih uspehih. Zbor je nastopil s lastnimi koncerti pod vodstvom svojega agilnega pevovodje tov. Avgusta Suligoja v Trbovljah, Rogaški Slatini, Litiji, Hrastniku, Ljubljani, Celju in Mariboru. So delovali je tudi na koncertu številnih zborov ob priliki 45letnice pevskega društva »Lipa« v Litiji in na koncertu trboveljskega »Zvo- na«. Namen propagirati sodobno mladinsko vokalno glasbo mu je brezdvomno uspel v celoti. Številne mlajskavejše kritike in pri- znanja, kakor tudi najvišji protektorat Nj. Vis. prestolonaslednika Petra so dokazali, da je zbor na tem polju pri nas brez konku- rence. Če se ozremo na to pravo triumfalno pot tega mladinskega zbora, ne smemo pre- zreti pravih iniciatorjev, propagatorjev in duševnih očtov te edinstvene pevske dru- žine. Da se nam ni rodil glasbeni oče — Emil Adamič, ne bi nikdar dosegel zbor ta- kih prirčnih vezi s publiko. Njegove sklad- be v resnici razume otroška duša — bodisi socialne, nacionalne, religiozne ali šegave. Tovariši-pevovodje! Pri sestavi mladinskih koncertnih programov ne strahite se navi- dezno težkih Adamičevih skladb. Poglobite se v njih globoko-psihološko zasnovanje in doseglji boste z njimi svoj namen!

Tovariši Suligoj ni absolvirali konservato- rija pri nas ne v tujini. Svoje naravne glas- bene instinkte je poglobil pri učiteljskem pevskem zboru JUU — sekcije za Dravsko banovino — kar vedno sam poudarja. Za svojega glasbenega učitelja smatra dirigenta tega zbora tov. Srečka Kumarja. S Suligoje- vimi uspehi je neizpodbitno dokazano, da učiteljski pevski zbor JUU pod večjim in žilavim predsednikom tov. Dragom Supan- čičem ne nosi samo med narod sodobno glasbo velikih otrok, ampak z vzgajanjem pevovodij tudi muziko svojim varovancem — naši mladini.

Ne smemo pa pozabiti na požrtvoval- nega tovariša litijskega učitelja Milana Per- tota, vernega naslednika tov. Srečka Kumar- ja in neumornega spremljevalca-svetovalca na vsej rožnati in trnjevi poti mladinskega pevskega zbora. Dovoljemo si vsaj na tem mestu izreči najiskrenejšo zahvalo z željo, da nam ostane tudi v bodoče zvesto ob strani.

Poudariti moramo, da je požrtvovalno učitelstvo vseh krajev Dravske banovine, kjerkoli se je zbor predstavil — odlično so- delovalo. S tem je podan bleščeč dokaz, da učitelstvo podpira delo svojega stanovskega druga in privede to njegovo stremenje do moralnega in gmotnega uspeha.

Prisrčna Ti zahvala naš Adamič, Kumar in Supančič! Prisrčna hvala Vam tovariši, to- varišice in stanovske organizacije širom Dravske banovine!

Vodstvo Mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode.

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU.

Naša gospodarska organizacija.

—g Zahvala in priznanje. Sresko učiteljsko društvo v Žužemberku je nakazalo Učiteljskemu domu v Ljubljani 620 Din kot čisti dobiček od uprizorjene P. Petrovičeve drame »Duše«. Igrali so sami tova- riši in tovarišice žužemberškega učiteljskega društva. Pokazali so veliko ljubezen in vne- mo za stvar. Doprinesli so mnogo telesnih in gmotnih žrtev, saj so prihajali k vajam nekateri do 15 km daleč. Niso se strašili ne slabega vremena, ne grdihih potov. Zato vsem vsa čast in priznanje! Sledili ste vrlim Vrh- ničanom in obljubujete še nadaljnje delova- nje. Tako je prav in posnemanja vredno! Ko bi vse učitelstvo mislilo predvsem nase, na svoj stan in njegove potrebe, bi lahko že davno s ponosom kazalo na svoj dom. — Mesto vena na krsto bivšega nadučitelja v Litiji gosp. Franca Slanca je poklo- nilo učitelstvo litijske osnovne šole 65 Din Učiteljskemu domu v Ljubljani. Iskrena hva- la! Ostali posnemajte! — Josip Kobal, bla- gajnik.

Šolski radio.

—r Program za VIII. teden. Ta teden se bo vršila oddaja izjemoma v sredo 23. de- cembra ob 10. uri 30 minut. Tema: »Božična meditacija«, izvaja I. dekliška osnovna šola v Ljubljani.

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da za- gotovite svoji šoli nabavo z rešenjem mini- strstva prosvete O. N. br. 36637/25 in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zem- ljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Drav- ske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dal- macije in Primorja, izdelanih po naših naj- slavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviču in Krušlinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavija- njem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu mini- strstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propa- gando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primor- ja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samoi Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU, SRESKO UČITELJSKO DRU- STVO V SLOVENSKI BISTRICI je imelo svoj občni zbor v soboto dne 24. oktobra 1931 na deški osnovni šoli v Slov. Bistrici.

Po otvoritvenem nagovoru je predsednik Miloš Tajnik pozdravil navzoče. Nato so se obravnavali številni dopisi, kjer je omeniti zlasti onega o reorganizaciji učiteljskega pevskega zbora.

Sledilo je izčrpno poročilo tov. predsed- nika o banovinski in državni skupščini v Beogradu.

Tov. predsednik je predvsem poudarjal, naj se učitelstvo poslužuje UGP pri vseh naročilih, obenem tudi propagira za mladinske liste.

Občni zbor. Sledil je občni zbor. Dru- štveni funkcionarji podajo ta-le poročila:

Za tajnika, ki je na bolniškem dopustu, poda poročilo tov. predsednik. Društvo je imelo pričetkom leta 61 članov, koncem leta pa 62 članov. Učitelji okraja so vsi včla- njeni.

Društvo je imelo razen občnega zbora še 4 zborovanja s tremi predavanji: tovariši Logar o rokotvornem tečaju, Lovrenčič iz Maribora o mladinski telovadbi, Kobal iz Ljubljane o uradniškem zakoncu. — Zboro- vanja so bila dobro obiskana.

Poročilo blagajničarke. Tov. Otilija Fei- gel poda nastopno poročilo: Dohodki 10.350,40 Din, izdatki 9739,56 Din, prebitek znaša 610,84 Din

Občni zbor je z zadovoljstvom sprejel poročilo tov. Feigel na znanje ter ji izrekel za njeno nesebično delo toplo zahvalo. Na predlog revizorja Vendramina da občni zbor absolutorij.

Tov. Feigel poroča sledeče: Banska upra- va je dne 5. marca 1931 nakazala 900 Din. Za ta znesek se je naročilo več knjig.

Stanje knjižnice: 579 izvodov.

Določila se je tudi članarina po 16 Din za člana mesečno, za poročene 9 Din.

Sledile so volitve. Po formalni likvidaciji in zapetni izvolitvi društva so bili izvoljeni v upravni odbor sledeči tovariši: Miloš Tajnik, predsednik; Matko Janžekovič, podpredsed- nik; Joža Stopar, tajnik; Zmago Kristan, nam- estnik tajnika; Jelislava Rismal, blagajni- čarka; za odbornike pa: Živko Janjo, Logar Fran, Logar Franja, Varl Lud. in Strigl. — V nadzorni odbor pa: Feigel Otilija kot pred-

sednica, Vendramin, Kranjc in Kopriva kot odborniki.

Pri slučajnostih se je vzel na znanje predlog tov. Miklavca glede povišic. Zboro- vanje je bilo prav živahno in dobro obiskano.

Društvo stopa s tem letom v 60. leto ob- stoja, kar se bo slovesno praznovalo dne 10. aprila 1932. O pripravih za to slavnost se bo razpravljalo na prihodnjem zborovanju, ki bo meseca decembra na Pragerskem.

M. Tajnik, t. č. preds. J. Stopar, t. č. tajnik.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO V KAM-

NIKU je zborovalo dne 16. novembra 1931 v Domžalah.

Tovariš predsednik Anton Arrigler po- zdravi navzoče, predvsem oba predavatelja dipl. agronoma Jamnika in sreskega šol- skega referenta g. Lukežiča ter vse na novo vstopivše člane. Dnevni red se spremeni v toliko, da pride situacijsko poročilo po obeh predavanjih.

O modernem kmetijstvu je predaval dipl. agronom Jamnik. Njegova izvajanja so se doteknila hrib v našem kmetijstvu. Vzrok zaostalogosti pri našem kmetijstvu je v prvi vrsti prevladanje majhnih posestev. Drugi vzroki pa slaba organizacija. Naša produkcija ni rentabilna. Učitelstvo naj tolmači kmetu vrednost in pomen zadruga in vnovčevanja. Potrebna pa je tudi reklama, ki mora biti zasnovana na resnici in poštenju, da ima uspeh. Vsak naj pomaga po svoji moči, da se premaga agrarna kriza.

Po tem predavanju je sledil referat sre- skega šolskega referenta Lukežiča o lepo- pisju in novih šolskih zvezkih. Današnja metoda je, da se vse postavi na stvarno pod- lago. Tako je tudi pri lepopisju. Ta stvarna podlaga pri lepopisju je ovalna ali jajčasta črta. Predavatelj je opozoril na pogreške pri črkah in besedah. Paziti je treba pri lepo- pisju na tri principe: na težiče, na pravilno lego in na pravilno razdaljo med posame- nimi črkami. Črke se razdele na deset sku- pin. Predavatelj je razložil tudi, kateri zvezki naj se rabijo v posameznih razredih.

Obema predavateljima je sledilo učiteljs- tvo z zanimanjem, kar so značile debate, ki so se vršile po vsakem predavanju.

Situacijsko poročilo. Nato je prečital tovariš predsednik došle dopise. Nekaj se jih je obravnavalo in rešilo pri odborovi seji. Z ozirom na nazadovanje naročnikov Mla- dinske Maticice je opozorilo društvo odbor, naj podvzame korake, da se na račun kvali- tete papirja in obsega pocieni naročnina saj na 1 Din mesečno za »Naš rod«. Vztrajamo še tudi vedno na ločitvi knjig Mladinske Ma- tice od mesečnika »Naš rod«. Le na ta način bo možno zvišati število naročnikov. Ko bo- de pa naklada dosegla zaželeno višino, se bo naš mladinski tisk z lahkoto dvigal in iz- popolnjeval.

Slučajnosti. Ker se nekaj učiteljsstva predčasno odstrani in zapuša zborovanja pred sklepom, se je soglasno sklenilo, da učiteljs- tvo ne sme zapustiti zborovanja pred zaključkom istega.

K besedi se oglašajo tovariši Mayer ter vpraša, ako čutijo tovarišice potrebo, da se organizirajo v ženskem učiteljskem društvu. Obsoja pričetek cepitve in priporoča, naj se dela proti temu, da ne bo prišlo do sporov, ki so se začeli pojavljati v javnosti. Nato mu odgovori tovarišica Rupnikova, da o kaki cepitvi ni govora, pač pa si hočejo učiteljice zgraditi lasten dom, kjer bodo imele zavetje na stara leta. Učiteljski dom bi služil otro- kom učiteljev in organizaciji, doma pa učitel- jice v njem ne bodo imele. Tovariš Mayer vztraja na vprašanju: Ali so učiteljice za sa- mostojno organizacijo ali ne. Vprašanje je ostalo nerešeno in tovariš perdsednik pred- laga, naj se ta zadeva razčisti na prihodnjem zborovanju med tovarišicami samimi.

Nato zaključijo tovariš predsednik zboro- vanje. Arrigler A., preds. Giz. Ušeničnik, tajnica.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO ZA MUR- SKO SOBOTO je zborovalo dne 24. okto- bra 1931.

Tov. predsednik otvori zborovanje pod krovom Jugoslov. Sokola z iskrenim pozdra- vom na vse navzoče. — Spomni se trenutka, ko se je večitsočglava množica klanjala spo- minu kralja Petra Osvoboditelja, ter ko je položila naša sekcija JUU v Ljubljani pred spomenik palmov venec, sestoječ iz listkov vseh društev sekcije. Omeni tudi važen do- godek namreč pismo našega vladarja JUU ob priliki glavne skupščine v Beogradu. Po- novno vabi k tovariški vzajemnosti in k sta- novski zavednosti, da bi bili končno tudi pri nas vsi včlanjeni; nato preide na dnevni red.

Prečita in odobri se zapisnik zadnjega zborovanja.

Reorganizacija društva: Staro društvo se likvidira. Ustanovi se novo, ki se imenuje JUU v Beogradu, sresko društvo v Murski Soboti. V smislu pravil JUU odobrenih od 14. maja 1931. preide vsa imovina starega društva, aktiva in pasiva, na novo društvo. Dosedanji odbor odstopi; društvene posle vodi tov. Zupančič kot najstarejši član do prihodnjega občnega zbora, ki bo v decem- bru.

Nameščenje in premeščenje učiteljsstva: Glede nameščenja in premeščenja učiteljs- ta se sprejme resolucija, ki se dobesedno zлага z okrožnico JUU za Dravsko banovino št. 333/31-32, z dne 15. septembra 1931.

Dopisi: Prečitajo se došli dopisi. V raz- pravo pride posebno oni dopis, ki omenja ocenjevanje stanovanj.

G. kmet. svetnik Krošl je dokazal s svojim predavanjem: »O kmetijskih in gospo- dinjskih nadaljevalnih šolah«, kolike važno- sti je kmetsko vprašanje, zato poziva vse

učiteljsvo iz Prekmurja, naj se dvigne in gre med narod ustanavlja kmetijske in gospo- dinjske nadaljevalne šole.

Tov. predsednik izreče g. predavatelju za njegovo strokovnjsko predavanje v ime- nu vseh toplo zahvalo ter otvori debato.

Za pojasnilo glede otvarjanja kmetijskih in gospodinjskih nadaljevalnih šol prosijo to- variši: Antauer, Filo, Sreš in tovarišica Sonja Gabrijelčič.

Tovariš Veit poda izčrpno poročilo o glavni skupščini v Beogradu.

S tem je dnevni red izčrpan ter se za- ključijo zborovanje ob 13. uri. I. Gabrijelčič, preds. S. Cjak tajnica.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO V DOL- NJI LENDAVI je zborovalo dne 7. novem- bra 1931 v Dobrovniku.

Navzočih je bilo 50 članov.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, zlasti pa novo tovarišico Vranešević, ki je prišla iz Srbije, nato pa po- dal izčrpno situacijsko poročilo.

Zadnji zapisnik in dopisi so bili sprejeti na znanje.

Knjižničar je poročal o stanju društvene knjižnice s posebnim ozirom na uspešnejši napredek in knjižni izbor. Končno je bil osvojen predlog tov. Ljubiča, po katerem naj učiteljski zbori sestavijo sezname zaželenih knjig in jih pošljejo knjižnemu odboru v pretres za naročilo.

Tov. Kokolj nam je v dveh obširnih po- glavjih (anatomija in fiziologija živčevja — psihopatija) orisal podobo bolezne mlade duševnosti in vzgojiteljeve odnose do nje.

Predlogi. Vsi organizirani učitelji našega društva vidimo velik pomen zedinjenja v strokovni organizaciji, vendar se nam ne zdi umesten članek v »Učiti. Tovariši« od 1. okto- bra l. l. o neorganiziranih učiteljih, ker se s takim izpadom ne spoštuje njih osebna opre- delitev, pa jih na ta način ne pridobivamo v močno vrsto naših stanovskih stremeljenj.

Zelo umesten je bil apel tov. Goriška za jačenje Ciril-Metodijske misli po učiteljsstvu.

Predlogu tov. Hvale se je članstvo lepo odzvalo, tako da je zbralo precejšnjo vsoto v pomoč bednim primorskim bratom.

Prihodnje zborovanje bo v Lendavi, kjer bo predaval dr. Lončar.

Peternel, t. č. preds. Kokolj, t. č. tajnik.

+ JUU, SRESKO UČITELJSKO DRU- STVO V DRAVOGRADU je zborovalo dne 14. novembra 1931 v Vuhredu.

Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Poročilo funkcionarjev in določitev refe- rentov. 3. Referat: »Zadružno življenje na šoli. 4. Slučajnosti.

Ad 1. Učiteljsva v srezu 106, včlanjenih 78, zborovanja se je udeležilo 39.

Predsednik je otvoril zborovanje s po- zdravom na navzoče in podal situacijsko po- ročilo. K poročilu se je razvila živahna de- bata, v katero je posegalo mnogo tovarišev in tovarišice. Obravnavale so se došle okro- žnice sekcije in drugi dopisi. Glede dopisa, ki opozarja društvo na prenizko število naro- čnikov »Našega roda« soglašajo članstvo s pred- logom tov. Terčaka, da se pošlje uredništvu »Našega roda« pismena izjava z nujno željo za priklopitev lista otroškemu duševnemu obzorju.

Predsednik poudarja veliko važnost Šol- ske Maticice in poziva članstvo, da se naroči nanjo v čim večjem številu.

Sklenilo se je ustanoviti lokalni učiteljski pevski zbor, ki ga bo vodil učitelj Ernest Stanič iz Mežice.

Ad 2. Tov. blagajničarka je podala pre- gledno poročilo o stanju društvene blagajne. Za točno izvrševanje blagajniških poslov je stavila sledeči predlog: »Šolski upravitelj vsa- ke šole naj odtegne vsem tovarišem (icam) vsakega prvega v mesecu določeno mesečno članarino v naprej in jo pošlje do petega v mesecu po položnici društveni blagajni.« Predlog je bil soglasno sprejet.

Določili so se referenti, in sicer: tovariš Alfonz Kopriva za šolsko reformo, tovariš Rudolf Šimon za samozobrazbo in tovariš Kodrič Rudolf za izvenšolsko delo.

Ad 3. Ker je bil tov. Alfonz Kopriva vsled bolezni zadržan, je odpadel referat. Razpravljalo se je zato o obmejnem šolstvu, prosvetnih, kulturnih, gospodarskih in na- cionalnih razmerah v našem srezu. Članstvo je pridno posegalo v debato.

Ad 4. Sklenilo se je, da se vrši prihodnje zborovanje dne 9. januarja 1932. na Preva- ljah.

R. Gallob, preds. Ernest Farnik, tajnik.

Radio v vašo hišo!

V času od 10. decembra t. l. do 10. januarja 1932. prodajamo:

1. Troelektronski aparat „Reinartz“

s kvalitetnimi elektronkami, akumulatorjem „Hoppecke“ 18 ah z držajem, anodno baterijo „Zmaj“ 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom za naplailo Din 200— ter 10 mesečnih obrokov po Din 150—.

2. Štirielektronski aparat „Reinartz“

z visokofrekvenčno stopnjo (elektronka z zamreženo anodo!) s kvalitetnimi elektronkami, akumulatorjem „Hoppecke“ 36 ah z držajem, anodno baterijo „Zmaj“ 120 Volt, prvovrstnim zvočnikom ter antenskim materialom za naplailo Din 300— ter dvanajst mesečnih obrokov po Din 120—.

RADIO LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 5

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

Književnost.

Pavle Flere: Pravljice. — Ljubljana. 1931. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. — Str. 169. — Cena v polplatno vezani knjigi 36 Din, v celo platno 45 Din. — Snov za pravljice, ki jih je s spretno in srečno roko v tej knjigi zbral Pavle Flere, je vzeta največ iz narodnega blaga, ki so ga priobčevali v »Slovenskem Glasniku« in »Slovanu« Matija Va-

ljavec in drugi. — Pravljice so po vsebini razvrščene v šest razpredelkov, ki govorijo o vilah in drugih čudežnih bitjih, o svetih na zemlji, o zakletih in izpremenjenih, o lažeh in drugih premetenostih, o vragu in vragolijah in končno o živalih. — Pisano, bujno življenje se razvija pred nami, nanizano v bogato kito narodove fantazije, da ne moreš odložiti knjige, dokler je ne prečitaš do konca. Zanimiva, privlačna zbirka ljudske poezije, duhovitosti, šale in dovtipa budi v enaki meri

pozornost in nudi užitek vsakemu — ne samo mladini — kdor si zaželi razvedrila. Knjigo je okrasil s slikami Maksim Gaspari, ki je tudi to pot odlično pogodil duha narodne poezije in narodnega sloga, ki sta tako obilo izražena v njej. Vse v vsem: knjiga, ki je vredna čitanja, zato jo priporočamo v nabavo vsem javnim, uradnim in zasebnim knjižnicam. Priporočata pa jo najbolj vsebina in oprema. Za te praznike ne more biti lepšega darila od nje.

—k Kratak pregled izložbe Vidovičeva prosvetno etičkog pokreta. Sarajevo 1931. Knjižica z gornjim naslovom vsebuje opis vsega, kar je Vidovičev pokret pokazal na svoji razstavi v Sarajevu. Cena knjižice 2 Din, naroča se od Biblioteke »Uzgojatelj« v Sarajevu, Kralja Aleksandra ul. 53.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajec**, optik — Ljubljana Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

KROJAŠKI ATELJE

za gospode in dame

FRAN IGLIČ

Ljubljana, Pražakova ul. 10

Primerna darila za Božič!

Umrli je
previden s svetimi zakramenti naš dobri

oče

v starosti 87. let.

Pogreb bo v petek 18. decembra ob 14. uri pop.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

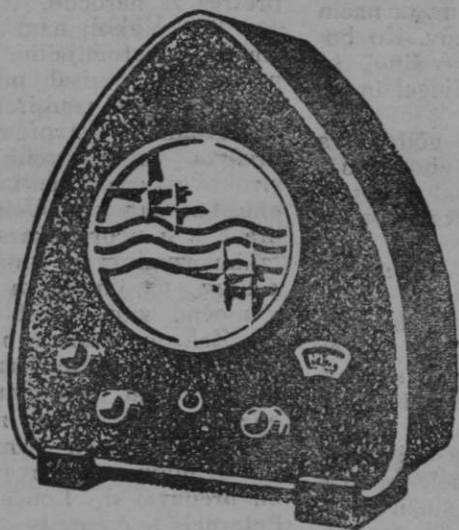
Zg. Šiška 128 (za remizo), dne 16. dec. 1931.

Avg. Berglez, učitelj
in ostali sorodniki.

**PHILIPS
RADIO**

je najboljši
pa tudi
najcenejši

Dobite ga tudi
na obroke pri

„Apolo“ Palača Grafike,

Ljubljana — Miklošičeva cesta št. 38

Srajce

modne in sportne, klovate, naramnice, žepne robce, palice,

damsko perilo

moderne bluze, torbice, flori, nogavice in rokavice v krasni izbiri in po najsolidnejših cenah pri tordki Šterk nasl.

Miloš Karničnik, Ljubljana

Perilo po meri! Stari trg št. 18 Velika zaloga čipk!

Premog in drva

najboljše vrste dobavlja

I. Pogačnik

LJUBLJANA, Bohoričeva cesta 5.

Telefon 2059.

Otomane

peresnice, žimnice, divane ter
vsa tapetniška dela izvršuje po
najnižjih cenah

F. Sajovic

Ljubljana, Stari trg štev. 6

KDOR OGLAŠUJE,
TA NAPREDUJE!

P. n.

Šolam in šol. upraviteljem

vljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja in vse knjigoveške potrebščine po najnižjih cenah: platno, marmor papir, sukanec, lepenka itd.

Anton Janežič

knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in
zaloga vseh knjigoveških potrebščin

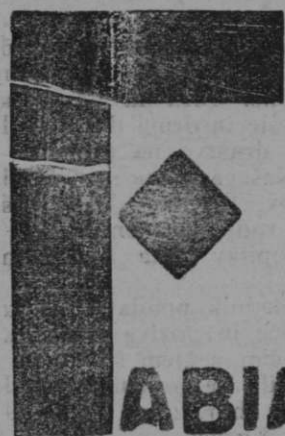
Ljubljana, Florjanska ulica št. 14

Tvrdba Ign. Žargi - „Pri nizki ceni,

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA ŠT. 3 IN 11
priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst
perila, kakor rokavic, nogavic, srajc, kravat ter
damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.

NA DEBELO IN DROBNO

ABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjale in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej — Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah. — Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste.

Daje tudi na obroke. — Postrežba točna in solidna.

Tvrdba
A. Žibert

priporoča za Božič veliko zalogo modernih
snežk in čevljev
po najnižjih cenah
Ljubljana — Prešernova ulica

Velika izbira

Blago tudi na obroke!
Postrežba točna in solidna!

v manufakturnem blagu najnovjše
mode nudi se Vam pri znani tordki

JOS. SNOJ — Ljubljana
Palača Mestne hranilnice